

คำประกาศราชสุดตีเฉลิมพระเกียรติคุณ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ของ
นายพานุช กุตระวนิชย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา
ในโอกาสที่มหาวิทยาลัยบูรพา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญา
วิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาภูมิศาสตร์
วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2539
ณ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี

ด้วยสภามหาวิทยาลัยบูรพาได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ขอพระราชทานทูลเกล้าทูล
กระหม่อม ถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาภูมิศาสตร์
แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เพื่อเป็นการสุดตีพระเกียรติคุณ ในฐานะที่ทรง
พระปรีชาสามารถล้ำเลิศในการนำวิธีการทางภูมิศาสตร์มาประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหาและ
การพัฒนาประเทศ ยังประโยชน์ให้บังเกิดแก่พสกนิกรและประเทศชาติเป็นอเนกประสงค์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชหฤทัยมุ่งมั่นที่จะจัดปัญหาความทุกข์ยาก
และความคับแคนของราษฎรของพระองค์ในทุกสาขาอาชีพ จากการเสด็จพระราชดำเนิน
เยี่ยมเยือนราชภูมิในชนบททั่วทุกภาคอย่างต่อเนื่อง พระองค์ได้ทรงพระหัตถีปัจจุบันทาง
ภูมิประเทศ เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อมของเหล่าพสกนิกรเป็นอย่างดี ในการปรับปรุงสภาพ
ความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้น พระองค์ได้ทรงใช้หลักวิชาทางภูมิศาสตร์สาขาต่าง ๆ เป็น
แนวทางศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ปัญหา และพัฒนาครบทวงจรที่มีความสำคัญต่อปัจจัยการผลิต
 เช่น น้ำ ที่ดินทำกิน ความรู้ในการเพาะปลูก เสียงสัตว์ และการตลาด และได้ทรงประยุกต์ใช้
 หลักวิชาเหล่านี้ในการดำเนินการพัฒนาในรูปของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในภูมิภาค
 ต่าง ๆ ของประเทศไทย ซึ่งมีทั้งสิ้นประมาณ 1,000 โครงการ ครอบคลุมกิจกรรมการพัฒนาหลาย
 สาขา ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และการชลประทาน การส่งเสริมการเกษตรและ
 การพัฒนาอาชีพ การจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาและจัดสรรงรีดิน
 การพัฒนาการติดต่อสื่อสาร การสาธารณสุขเน้นการป้องกันรักษาสุขภาพอนามัย การศึกษา
 โดยให้การฝึกอบรมอาชีพแก่เกษตรกร การวิจัยการเกษตรและการพัฒนาชนบท ตลอดจนการให้
 บริการทางสังคม ในกรณี พระองค์ทรงเลือกใช้กลวิธีการพัฒนาแบบผสมผสาน อันมีองค์ประกอบ
 สำคัญคือ การพัฒนาพื้นที่โดยใช้แนวทางการพัฒนาชนบทและภูมิภาคเทคโนโลยีในการวางแผนภูมิภาค
 การพัฒนาและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การส่งเสริมและการวิจัยโดยเน้นการใช้เทคโนโลยี
 ที่เหมาะสม การใช้ความรู้ทางวิชาการเพื่อพัฒนาอาชีพ การใช้ที่ดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 และการส่งเสริมการผลิต เป็นอาทิ

ในกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พระองค์ได้ทรงยึดหลักวิชาภูมิศาสตร์สาขาต่าง ๆ เช่น ภูมิศาสตร์กายภาพ ภูมิศาสตร์มนุษย์ ภูมิศาสตร์การเมือง ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ ภูมิศาสตร์การตั้งถิ่นฐาน ภูมิศาสตร์เมือง ภูมิศาสตร์ชนบท ภูมิศาสตร์ประชากร ภูมิศาสตร์การเกษตร ภูมิอาชีวศึกษา อุตุนิยมวิทยา และการจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ทรงให้ความสำคัญอย่างมากต่อเทคโนโลยีทางวิชาการด้านการวางแผนซึ่งเกี่ยวข้องกับวิชาภูมิศาสตร์ อันได้แก่ การแปลสภาพถ่ายทางอากาศ การสำรวจที่ดิน การสำรวจลักษณะดิน การวางแผนโดยใช้แผนที่ประกอบ การศึกษาความเป็นไปได้ และการประเมินผลโครงการ โดยทรงเน้นถึงการเลือกใช้เทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมในโครงการเหล่านี้ เช่น การสร้างถนนและแหล่งน้ำ การจัดสรรที่ดินเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพทางกายภาพของพื้นที่ โดยคำนึงถึงการผลิตไม้ยืนต้น การจัดการป่าไม้ที่เหมาะสม การทำฟาร์มโคนม และทฤษฎีใหม่ในการแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำ ทั้งยังได้ทรงแนะนำและช่วยเหลือราษฎรของพระองค์ให้มีความรู้ความสามารถที่จะนำไปปฏิบัติตัวอย่างอีกด้วย

นอกจากพระองค์จะทรงเชี่ยวชาญในวิชาภูมิศาสตร์ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติแล้ว ยังทรงส่งเสริมการให้ความรู้ แนวทางปฏิบัติ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ใน การพัฒนาพื้นที่ตามหลักวิชาภูมิศาสตร์แก่ราษฎร ดังนั้น ด้วยเหตุที่ทรงตระหนักรถึงความเป็นจริงที่ว่า ประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยอยู่ในพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันตามสภาพเศรษฐกิจ อันมีผลให้แบบแผนการดำรงชีวิตของประชาชนในแต่ละพื้นที่แตกต่างกันไป พระองค์จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อม ให้ตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาตามพระราชดำริชื่น ที่จังหวัดเชียงใหม่ สกลนคร ฉะเชิงเทรา จันทบุรี เพชรบุรี และราชบุรี เพื่อให้ความรู้ ให้การสาธิตเป็นแบบอย่างแนวทางการพัฒนาของแต่ละพื้นที่ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นนั้น ให้บริการด้านเทคโนโลยีการเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์เป็นหลัก เผยแพร่ข่าวสารการพัฒนาที่ทันสมัยไปสู่ประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย รวมทั้งให้บริการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทแก่ราษฎรอย่างสม่ำเสมอ

พระราชกรณียกิจที่กล่าวมาเป็นที่ประจักษ์ชัดถึงพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในสาขาวิชาภูมิศาสตร์ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ถึงขั้นที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ทรงพระปรีชาสามารถในการถ่ายทอดความรู้ทั้งทางด้านหลักวิชา และวิธีการทางภูมิศาสตร์สู่ประชาชน นับตั้งแต่ผู้ดำเนินการในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริโดยตรงตลอดถึงราษฎรทั่วไปในเมืองและในชนบท อันยังผลให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนอย่างมากและความเจริญมั่นคงของประเทศชาติอย่างอakenนั่น

ในมหามงคลวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปีในปีนี้ สมาคมมหาวิทยาลัยบูรพา จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาภูมิศาสตร์ เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติคุณให้ปรากฏสืบไปส่วนฉลองพระองค์ครุย และปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์นั้น สมาคมมหาวิทยาลัยจะได้ขอพระราชทานพระบรมราชโองการเข้าเฝ่าทูลละอองธุลีพระบาททูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายในภายหลัง

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม